

Планируемые результаты при изучении произведения Клары Булатовой “Шуши яктан, шуши туфрактан без” по татарской литературе (уку)

Проектная работа

Работу выполнила: читель татарского языка и
литературы МБОУ “СОШ №21”Альметьевск

Давлетшина Г.Р.

Научный руководитель: Маснавиева А.И. – к.п.н.,
доцент

Концепция проекта

Стандарт устанавливает обязательные предметные области и основные задачи реализации содержания предметных областей начального общего образования. Одним из которых является литературное чтение: литературное чтение на родном языке: понимание литературы как явления национальной и мировой культуры, средства сохранения и передачи нравственных ценностей и традиций, осознание значимости чтения для личного развития, умение осознанно воспринимать и оценивать содержание и специфику различных текстов, достижение необходимого для продолжения образования уровня читательской компетентности, умение самостоятельно выбирать интересующую литературу.

Цель проекта

Формирование метапредметных результатов
при изучении произведения

Клары Булатовой «Шуши яктан, шуши
туфрактан без» по внеклассному чтению
(уку)

Задачи проекта

- ***формировать личностные учебные действия:***
- привить ребёнку любовь к слову, языку, и самое главное, к чтению
- осознание себя как гражданина, как представителя татарского народа, определённой культуры
- воспитание чувства патриотизма
- ***формировать регулятивные учебные действия:***
- уметь выстраивать последовательность анализа , построить план с выделением существенной и дополнительной информации
- ***формировать познавательные учебные действия:***
- уметь высказывать свои предположения о теме, героях произведения, последовательности событий
- ***формировать коммуникативные учебные действия:***
- уметь осознанно и произвольно строить речевое высказывание, выражать свои мысли: построить логическую цепь рассуждений

Формировать личностные учебные действия

- привить ребёнку любовь к слову, языку, к чтению
- осознание себя как гражданина, как представителя татарского народа, определённой культуры
- воспитание любви к родному краю

Средства достижения – иреши ысуллары

- Шигырьне уку. Сұзлек өстендә эш.
- Шигырьне әттән, пышылдап уку.
- Шигырьне сәнгатьле итеп уку.
- Шигырьне горурланып уку.
- Жыр тыңлау . 

Клара Булатова кем ул?



Клара Гариф кызы Булатова



1936 елның 18 марта Татарстан АССРның Сарман районы Татар Карамалысы авылында хәzmәткәр гайләсендә туган. Аның әтисе дә, әнисе дә укытучылар була, шуңа күрә Кларага бала чактан ук әти-әниләре белән бергә бер төбәктән икенче төбәkkә күчен йөрөргә һәм төрле авыл мәктәпләрендә укырга туры килә. 1944 елда ул Сарман районының Югары Чыршылы авылында беренче класска керә, өченче класстан Ләке авылы жидееллык мәктәбенде укый, ә урта белемне Сарман урта мәктәбенде 1954 елда алышын чыга. Шул ук елның кезеннән К. Булатова хәzmәт юлын башлый — Түбән Ләшәү мәктәбенде башлангыч классларда балалар укыта, андан соң төзелештә эшли, Әlmәttәge кенкүреш комбинатында кассир, «Төзүчеләр» клубында оештыручи була. 1962—1965 елларда ул яңадан мәктәптә — Әlmәt районның Колшәрип авылында тел-әдәбият, тарих укыта. Шунда, 1964 елда, КПСС сафларына алына.

1965—1969 елларда К. Булатова В. И. Ульянов-Ленин исемендәге Казан дәүләт университетының татар теле һәм әдәбияты бүлегендә укый. Уку белән бергә ижат эшен дә дәвам иттерә: 1965 елда аның шигъри бәйләме «Дуслық» исемле күмәк жыентыкта басылып чыга. Шагыйрәнең исеме тәнкыйттә жылы сүз белән телгә алына башлый. 1967 елда «Язлар алда» исемле мөстәкыйль китабы — лирик шигырыләр жыентыгы дөнья күрә.

1965—1969 елларда К. Булатова В. И. Ульянов-Ленин исемендәге Казан дәүләт университетының татар теле һәм әдәбияты бүлегендә укый. Уку белән бергә ижат эшен дә дәвам иттерә: 1965 елда аның шигъри бәйләме «Дуслық» исемле күмәк жыентыкта басылып чыга. Шагыйрәнең исеме тәнкыйттә жылы сүз белән телгә алына башлый. 1967 елда «Язлар алда» исемле мөстәкыйль китабы — лирик шигырыләр жыентыгы дөнья күрә.

Клара Булатова “Шуши яктан, шуши
туфрактан без”

Шуши яктан, шуши туфрактан без.
Китә калсак үзгә бер якка,
Таллар жырлап, чишмәләре чыңлап,
Өянкеләр елап озата.

Шуши яктан, шуши туфрактан без.
Читтә йөрсәк, шуңа күрәдер
Чишмә чыңлап, өянкеләр елап,
Таллар жырлап төшкә керәдер.



Шуши якта безнең әзләр калсын,
Мирас булып килер яшьләргә.
Шуши яктан, шуши туфрактан без,
Шул туфракта язын яшәргә.



Клара Булатова сүзләренә язылган жырлар

- Бәлки син үзедер
- Кызара инде миләшләр
- Кырга чыктым, юлга чыктым
- Кыңгырау чәчәкләре
- Онытма (икенче вариант)
- Су буенда кыяк үлән
- Тамчы жыры
- Туган як сагышлары
- Төштә күрдем
- Шуши яктан, шуши туфрактан без
- Шушиңдый тыныч төннәрдә
- Язлар кайтты
- Язлары еракта гомеремнен
- Язмышымда язлар булып кал
- Асылмалы күпер

Формировать регулятивные учебные действия

- уметь выстраивать последовательность анализа , построить план с выделением существенной и дополнительной информации

Средства достижения - ирешу ысуллары

- Шигырьдә К.Булатова туган яғыбызының матурлығын күрергә ничек өйрәтә?
- Сез туган жиребезнен кайсы яклары белән горурланасыз?
- Элмәт кайсы яклары белән кунакларны жәлеп итә ала?
- Шигырь өстендә эшләгендә сезгә кайсы сыйныфташларығызының фикерләве ошады?
- Сез аларның эшен ничек бәяләр идегез?

Формировать познавательные учебные действия

- уметь высказывать свои предположения о теме, последовательности событий

Средства достижения - ирешу ысуллары

- Шагыйрь нэрсө белән горурлана? Горурлык хисләрен ничек чагылдыра?
“Шуши якта безнең эзләр калсын,
Мирас булып килер яшьләргә.
Шуши яктан, шуши туфрактан без,
Шул туфракта язын яшәргә.” дигэн юлларны сез
ничек аңлайсыз?
- Шигырьдә нэрсәләргә игътибар бирелә?
- Әлмәтне күрергә килгән кунаклар нинди караш,
ninди хис-тойгылар белән китә ала?

Формировать коммуникативные учебные действия

- уметь осознанно и произвольно строить речевое высказывание, выражать свои мысли: построить логическую цепь рассуждений

Средства достижения – иреши ысуллары

- Сезгө “Шуши яктан, шуши туфрактан без»” шигыре ошадымы? Шигырь нэрсэ туринда?
- Шигырьдэн чыгып, Элмэтнең табигате туринда сез нэрсэ эйтэ аласыз? (укучыларның жаваплары нигезендэ дэфтэрлэрдэ эш алыш барыла)
- Шигырьдэ сез күреп белгэн урыннаар бармы?
- Шигырь аша шагыйрьнең нэрсэ эйтэсе килэ?
- Ни өчен сез шулай дип уйлысыз? Фикерегезне раслагыз.

Ожидаемые результаты реализации проекта

- У детей появится интерес к слову, языку, и самое главное, к чтению.
- Формируется осознание себя как гражданина, как представителя татарского народа, определённой культуры, чувство патриотизма.
- Научатся выстраивать последовательность анализа , построить план с выделением существенной и дополнительной информации.
- Научатся высказывать свои предположения о теме, последовательности событий.
- Приобретут умения осознанно и произвольно строить речевое высказывание, выражать свои мысли: построить логическую цепь рассуждений

Кулланылган әдәбият

- Основное о новом ФГОС начального образования.http://pichscool.ucoz.ru/index/fgos_novogo_pokolenija/0-33
- Карабанова, О.А. Учимся учиться! Что такое универсальные учебные действия и зачем они нужны. [Электронный ресурс]:http://www.prosv.ru/umk/perspektiva/info.aspx?ob_no=12250Даутов Р. Балачак әдипләре. – Казан: «Мәгариф» нәшр., 2002.
- Каурый канат – Жил Атым: Шигырьләр, поэмалар/Булатова К.Г. – Казан: Татар.кит.нәшр., 2006.-286б.
- Клара Булатова . Яшел каләм. – Казан: Рухият, 2003. – 160б.
- Сәяхәтнамәләр: шигырьләр/ Клара Булатова. – Казан: Татар.кит.нәшр., 2013.- 1276.